

Jeugd,

Vrijtijdsbesteding &

Participatie

2007-2011

Samenvatting: nota jeugd en vrije tijd en participatie 2007-2011

Over de nota

De notitie 'jeugd, vrijetijdsbesteding en participatie 2007-2011' is een actienotitie en is een uitwerking op de inventarisatienotitie 'Jeugd in Beeld' (2006). In een breder perspectief is het een onderdeel van het brede welzijnsbeleid, waarin de WMO de basis vormt. De acties in de nota zijn gericht op jeugd en vrije tijd en participatie voor in het bijzonder 14 tot 18-jarigen. Acties op dit gebied voor deze jongeren heeft u als hoogste prioriteit aangemerkt voor de uitwerking van het jeugdbeleid. Omdat de gemeentelijke begroting geen extra uitgaven toestaat, zullen de voorgestelde acties uit bestaande financiële bronnen binnen Programma 1 (Zorg voor en ontwikkeling van jong en oud) en Programma 3 (Gezond, actief en passief) worden geput of worden verschuivingen voorgesteld in de productafname van welzijnsinstellingen in Leiderdorp.

Hoofddoelen

In deze nota zijn twee hoofddoelen geformuleerd:

1. Leiderdorp biedt genoeg voorzieningen voor zinvolle vrijetijdsbesteding van jeugdigen;
2. In Leiderdorp nemen alle jeugdigen deel aan minstens één vorm van vrijetijdsbesteding op het gebied van bewegen, lezen en culturele activiteiten.

Visie

De visie die ten grondslag ligt aan deze hoofddoelen is dat vrijetijdsbesteding ontwikkelingsmogelijkheden voor jongeren biedt. Wij willen binnen deze gemeente de mogelijkheid scheppen voor kinderen en jongeren om deze ontwikkelingsmogelijkheden ook dichtbij huis te kunnen benutten. Deelname aan een zinvolle vrijetijdsbesteding waarbij het met name gaat om sport- en bewegingsactiviteiten, culturele activiteiten en leesbevordering hebben daarnaast een preventieve werking op het gebied van overgewicht, jeugdoverlast en hebben een versterkende werking op de sociale cohesie tussen jonge en oude, allochtone en autochtone Leiderdorpers. Ten slotte is de signaalfunctie van volwassenen die een rol spelen in de vrije tijd van jeugdigen belangrijk als het gaat om ontwikkelingsachterstanden of problemen in de ontwikkeling van jeugd en jongeren op te merken.

Totstandkoming van de nota

Bij de totstandkoming van deze nota is gebruik gemaakt van een enquête onder jongeren van 12 t/m 17 jaar, een jongerendebat in vervolg op de enquête en zijn gesprekken gevoerd met professionals die te maken hebben met jeugdigen in hun vrije tijd in Leiderdorp.

Opbouw nota

In de nota worden achtereenvolgend per onderwerp algemene bevindingen, beleidsuitgangspunten en actiepunten gegeven ten aanzien van: speelplaatsen, speelveldjes en JOPS, jeugd en bewegen, jeugd en cultuur, jeugd en leesbevordering en jeugdparticipatie gevolgd door de financiële dekking.

Besluiten college

De hoofdbeslispunten waarover het college heeft besloten zijn:

Speelvoorzieningen, speelveldjes, JOPS en beweging

1. De nota jeugd, vrijetijdsbesteding en participatie ter besluitvorming voor te leggen aan de raad.

Speelvoorzieningen, speelveldjes, JOPS en beweging

2. De suggesties voor het opknappen, aanpassen of uitbreiden van speelplaatsen die jongeren via de enquête en het jeugddebate hebben aangegeven worden waar mogelijk meegenomen in de planning van het onderhoudsproject 'de Leiderdorpse Lente'.
3. De aanschaf en plaatsing van drie JOPS in 2007.
4. De aanschaf van het dak voor de JOP in de Houtkamp in 2007.
5. Twee extra paar doeltjes worden nog dit jaar (2007) aangeschaft.
6. Binnen de producten die wij afnemen van de Stichting Sport Servicepunt en Bewegen (SSSB) en het Sociaal Cultureel Werk (SCW) krijgt het stimuleren van sport- en bewegingsactiviteiten voor jongeren in hun eigen wijk prioriteit.

7. Het ambulant/outreaching jongerenwerk wordt uitgebreid om deze flexibeler en vaker in te kunnen zetten om JOPS te bezoeken dan nu het geval is.

Culturele- en leesbevorderende activiteiten

8. De frequentie van de disco's georganiseerd door het SCW in 'Dwars en Zo' voor jongeren tussen de 12 en 18 jaar wordt verhoogd van 1 keer per twee maanden naar 1 keer per maand. Met de mogelijkheid voor de jongeren vaker zelf disco's te organiseren (het zogenoemde groeiemodel).

9. Onderzoek wordt gedaan naar verruiming van de openingstijden van de Buit met twee avonden vanaf 1 september 2007.

10. De VakantiePas wordt in 2007 geëvalueerd.

11. Deel te nemen aan het project voor Mbo- en Vmbo-leerlingen dat nu wordt ontwikkeld door de Museumgroep Leiden.

12. Een aanvalsplan in samenwerking met bibliotheek en scholen op te stellen voor automatisch lidmaatschap van de bibliotheek voor jongeren tot 18 jaar.

13. De promotie van de regeling voor een extra financiële bijdrage voor ouders met een bijstandsinkomen met kinderen die deelnemen aan culturele of sportactiviteiten.

Jeugdparticipatie

14. Jongerenpeiling elke vier jaar, te beginnen in 2011.

15. Onderzoek wordt gedaan naar behoefte van een jaarlijkse kindergemeenteraad naar Zoeterwoudsmodel bij de basisscholen.

16. Instemmen met het Haagse jeugdparticipatie-model via een mediapodium om jongeren te betrekken bij het gemeentelijke beleid.

Beslispunten Raad

De actiepunten waarvoor uw besluit wordt gevraagd, staan in het overzicht hieronder:

Te besluiten tot het vaststellen van de nota jeugd, vrijetijdsbesteding en participatie 2007-2011, waarvoor op de volgende beslispunten uw instemming wordt gevraagd:

Speelplaatsen, speelveldjes en JOPS

1. Met de normen voor kwaliteit van formele speelruimte zoals genoemd in de nota jeugd, vrijetijdsbesteding en participatie 2007-2011 op pagina 10/11.

2. Vasthouden aan het JOP-beleid zoals vastgesteld in 1996. Dit betekent dat het aantal JOPS naar het oorspronkelijk niveau van 1996 wordt teruggebracht (van de huidige vier naar zeven).

Uitgaansmogelijkheden voor jongeren

3. Om een plan te ontwikkelen voor de realisatie van een jongerenuitgaanscentrum met als streefdatum 2010.

Participatie van jongeren

4. Om in Leiderdorp volgens het Haagse model met de media als 'voertuig' de jeugd te betrekken bij het gemeentelijke beleid.

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
Inhoudsopgave	4
1.0 Inleiding	5
1.1 Speelplaatsen, speelveldjes en JOPS	8
1.2 Jeugd en bewegen	13
1.3 Jeugd en cultuur	16
1.4 Jeugd en leesbevordering	18
1.5 Jeugdparticipatie	20
1.6 Financiële dekking	25

Bijlagen liggen ter inzage

Bijlage 1: Evaluatie JOP-beleid 2004

Bijlage 2: Jongerenenquête Vrije tijd in Leiderdorp (maart 2007)

Bijlage 3: Verslag jeugddebat 10 mei 2007 (inclusief krantenartikelen)

Bijlage 4: Offerte Participatie via mediapodium

1.0 Inleiding

De notitie 'Jeugd, vrijetijdsbesteding en participatie 2007-2011' is een actienotitie en een uitwerking van de inventarisatienotitie 'jeugd in beeld' die door u 27 november 2006 is vastgesteld. Met deze notitie voldoen wij aan uw vraag om beleid te maken op jeugd en vrije tijd voor met name 14 tot 18¹ jarigen en jeugdparticipatie dat u gezamenlijk als eerste prioriteit heeft aangemerkt voor het jeugdbeleid in het eerste halfjaar van 2007. Op uw uitdrukkelijk verzoek om jongeren bepalend te laten zijn bij de invulling van het jeugdbeleid voor vrije tijd, hebben wij in nauwe samenwerking met de GGD Hollands Midden een enquête opgesteld om de behoefte van jongeren op dit gebied in Leiderdorp helder te krijgen. De resultaten van deze enquête, die representatief² zijn voor alle jongeren in Leiderdorp in de leeftijd van 12-17 jaar, bepalen in grote mate de beleidskeuzes en acties die aan u worden voorgesteld.

Naast de jongeren zelf hebben wij ook de wensen en inzichten van professionals werkzaam met jeugd in Leiderdorp geïnventariseerd, om zo een goed beeld te vormen van de (knel)punten die jongeren ervaren in hun vrije tijd en/of het huidige aanbod van vrijetijdsvoorzieningen door te nemen en welke nieuwe initiatieven zij op dit gebied nog verder zouden willen ontplooiën of ontplooid zouden willen zien. Met deze nota willen wij een impuls geven aan de vrijetijdsbestedingsmogelijkheden buitenshuis van jeugdigen in Leiderdorp. Het accent hierbij ligt op jongeren van 12-17 jaar. Uit de notitie 'jeugd in beeld' (2006) kwam namelijk naar voren dat voor deze groep nauwelijks iets te doen is in Leiderdorp.

Wij hebben twee hoofddoelen geformuleerd:

1. Leiderdorp biedt voldoende voorzieningen voor zinvolle vrijetijdsbesteding van jeugdigen;
2. In Leiderdorp nemen alle jeugdigen deel aan minstens één vorm van vrijetijdsbesteding op het gebied van bewegen, lezen en culturele activiteiten.

Met de concrete acties beschreven in deze nota wordt getracht de twee hoofddoelen te behalen. Door een vierjaarlijkse enquête te houden, wordt getoetst of genoemde doelen zijn gehaald.

Beleidskader

Deze nota vormt een onderdeel van het brede welzijnsbeleid, waarvan de Wet op de Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) de basis vormt. Een brede gemeentelijke welzijnsvisie wordt op dit moment door ons ontwikkeld, maar is nog niet door u vastgesteld. Vooruitlopend op de vaststelling van deze visie formuleren wij op deze plaats alvast wel onze concept-uitgangspunten, die wij in 2008 verder uitgewerkt aan u voor zullen leggen. Binnen het Leiderdorpse welzijnsbeleid onderscheiden wij vier hoofdresultaatgebieden:

1. Iedereen doet mee, sommigen hebben (tijdelijk) ondersteuning nodig
  - a. voldoende voorzieningen en activiteiten;
  - b. voorkomen en bestrijden van achterstanden;
  - c. informatie en advies geven;
  - d. realisatie sluitend vangnet voor degenen die ondersteuning nodig hebben.
2. Bevordering van sociale cohesie in de buurten
  - a. het creëren van ontmoetingsplaatsen;
  - b. ondersteunen en stimuleren van buurtbewoners en buurtactiviteiten;
  - c. stimuleren samenwerking betrokken (buurt)organisaties.
3. Bevordering actieve participatie
  - a. het aanmoedigen van burgers om taken op zich te nemen, verantwoordelijkheden te dragen en om hun eigen beslissingen te nemen;
  - b. bevorderen van deelname aan (advies) raden of besturen ten behoeve van maatschappelijke doeleinden;
  - c. stimuleren van inzet van mensen voor maatschappelijke voorzieningen.
4. Bevordering sociale veiligheid
  - a. beperken overlast;
  - b. de realisering van een veilige en geborgen woonomgeving.

Het is de bedoeling dat alle welzijnsproducten die wij afnemen van onze welzijnsorganisaties ten doel staan van deze resultaatgebieden.

---

¹ Gekozen is voor de leeftijdsgrens van 18, omdat blijkt dat jongeren van deze leeftijd voldoende (uitgaans)voorzieningen in Leiden kunnen vinden. Ook op het gebied van vrije tijd vervult Leiden een centrumfunctie.

² De steekproef is at random genomen: in Leiderdorp zijn 2121 jongeren in de leeftijd van 12 t/m 17 jaar, hiervan hebben 957 jongeren een enquête gekregen. Om de steekproef ook representatief te maken voor allochtone jongeren, hebben alle 157 jongeren die zelf of waarvan 1 van de ouders de Surinaamse, Marokkaanse, Turkse afkomst is een enquête toegezonden gekregen. Van de 157 allochtone jongeren hebben er 66 de enquête teruggestuurd. Dit komt neer op 42%. De respons totaal is 565 oftewel 59% van de jongeren heeft de enquête teruggestuurd. De enquête is hiermee representatief en daarmee zijn de antwoorden generaliseerbaar voor alle jongeren.

Demografische ontwikkeling

Volgende voorzieningen voor jeugd en jongeren in Leiderdorp is belangrijk, nu en in de toekomst. Kijkend naar de demografische ontwikkeling en prognoses³, dan wijkt Leiderdorp iets af van het regionale (en landelijk) gemiddelde. Het aantal jeugdigen onder de 14 jaar is in Leiderdorp procentueel net iets hoger dan in de rest van de regio (20% t.o.v. 19%). Het aantal 'jeugdigen' tussen de 15-29 jaar zal de komende jaren (tot 2020) licht toenemen. In verhouding met de regio stijgt het aantal jeugdigen (15-29 jarigen) in Leiderdorp sneller dan in de rest van de regio (procentueel blijft het aantal in de regio gelijk, terwijl binnen Leiderdorp een lichte stijging te zien is).

Financiën

De gemeentelijke begroting staat geen extra uitgaven toe: de perspectiefnota van de gemeente laat tekorten zien. Voor de voorgestelde acties zullen wij uit bestaande financiële bronnen putten binnen Programma 1 (Zorg voor en ontwikkeling van jong en oud) en Programma 3 (Gezond, actief en passief) of wijzigingen voorstellen in de productafname van welzijnsinstellingen⁴ in Leiderdorp.

Visie

Vrije tijd is een belangrijk onderdeel van de dag voor jeugdigen. Naar eigen inzicht kunnen zij veelal hun tijd indelen en doen waar zij zin in hebben. Voor zowel de lichamelijke als geestelijke groei biedt 'vrije tijd' belangrijke ontwikkelingsmogelijkheden. Bijvoorbeeld sociaal-emotionele ontwikkeling door ontmoeting, teamvorming, verkenning van creatieve mogelijkheden en motorische ontwikkeling door bewegen en sporten. Wij willen binnen deze gemeente de mogelijkheid scheppen voor kinderen en jongeren om deze ontwikkelingsmogelijkheden te benutten.

Jeugd en jongeren zijn volwaardige inwoners van Leiderdorp. Dat dit zo is, willen wij terugzien in de openbare ruimte via Jongerenontmoetingsplaatsen (JOPS), speelgelegenheden, het aanbod aan voorzieningen voor jeugdigen en inspraakmogelijkheden voor jeugd en jongeren. Wij gaan er vanuit dat als jeugd en jongeren deelnemen aan zinvolle activiteiten en het gevoel hebben 'gehoord' te worden, dit een preventieve werking heeft op het gebied van overgewicht en jeugdoverlast en een versterkende werking heeft op de sociale cohesie tussen jonge en oude, allochtone en autochtone Leiderdorpers.

Wij denken tot slot dat alle volwassenen die een rol spelen in de vrije tijd van jeugdigen een belangrijke signaalfunctie hebben om ontwikkelingsachterstanden of problemen in de ontwikkeling van jeugd en jongeren op te merken. Om deze signaalfunctie goed tot zijn recht te laten komen is een zorginfrastructuur nodig waar meldingen bij Zorg Advies Teams op scholen terecht komen⁵.

Definities

Onder *vrije tijd* verstaan wij alle uren voor, tussen en na schooltijd en de vakanties. Onder *zinvolle vrijetijdsbesteding* verstaan wij 'samen zijn' en 'samen doen' met andere leeftijdsgenoten die de sociale, sportieve en/of culturele ontwikkeling stimuleren. Voorbeelden hiervan zijn sport, spel, creatieve cursussen, uitgaan en samen optrekken in georganiseerd en ongeorganiseerd verband. De activiteiten bezorgen anderen geen bewuste overlast. Onder *georganiseerde vrijetijdsbesteding* verstaan wij activiteiten buiten schooltijd via een lidmaatschap van een club, vereniging, stichting of andere organisatie. Onder *ongeorganiseerde vrijetijdsbesteding* verstaan wij activiteiten waarbij jeugdigen spontaan bij elkaar komen ergens in de openbare ruimte of andere openbare voorzieningen.

Vrije tijd kan veel breder worden opgevat. Activiteiten in de privé-sfeer laten we echter buiten beschouwing.

Verantwoording

De nota is tot stand gekomen door jongeren van 12 t/m 17 jaar zelf te bevragen via een enquête en aansluitend daarop een jongerendebat te voeren. Daarnaast zijn vele professionals die zich in Leiderdorp bezighouden met jeugdigen gehoord: de wijkregisseur en de afdeling openbare orde en veiligheid van de gemeente, Sociaal Cultureel Werk, politie, bibliotheek, gehandicaptenorganisaties⁶, Stichting Servicepunt Sport en Beweging (SSSB) en Sportfondsen Leiderdorp. Daarnaast zijn voor culturele activiteiten de locatiemanagers van het vmbo/mbo en havo/vwo binnen Leiderdorp geconsulteerd en hebben wij contact gehad met de gemeente Leiden.

³ Bron: ABF Primos 2004, tabel bevolkingsopbouw, huishoudens en woningen 2004-2020.

⁴ Productsubsidieering Pluspunt, SCW en Stichting Maatschappelijke Dienstverlening Midden Holland (SMDMH).

⁵ U heeft als inhoudelijke richting van het toekomstige jeugdbeleid 'de ketenbenadering en realisatie van een sluitende vangnetstructuur als prioriteit aangegeven in de 'jeugd in beeld'. De signaalfunctie van medewerkers binnen vrijetijdsvoorzieningen zullen we in de notitie 'jeugd en de ketenaanpak' die gepland staat voor 2008 verder uitwerken en valt nu buiten het bestek van deze nota.

⁶ Gading, Stichting Platform Gehandicaptenbeleid Leiderdorp en Stichting Vrije Tijd en Vorming Zuid-Holland Noord.

Opbouw nota

De nota is opgebouwd uit zes inhoudelijke paragrafen:

- 1.1 Speelplaatsen, speelveldjes en JOPS
- 1.2 Jeugd en bewegen
- 1.3 Jeugd en cultuur
- 1.4 Jeugd en leesbevordering
- 1.5 Jeugdparticipatie
- 1.6 Financiële dekking

Bij de opbouw van de nota is gekozen om leesbevordering, wat gezien kan worden als onderdeel van culturele activiteiten, als aparte paragraaf te behandelen. De reden hiervoor is omdat het een specifiek speerpunt is naast andere culturele activiteiten. Wij hebben als doel gesteld dat alle jeugdigen in Leiderdorp tenminste deelnemen aan één vorm van vrijetijdsbesteding op het gebied van bewegen, lezen en culturele activiteiten.

Leeswijzer

Elke paragraaf is opgebouwd uit drie hoofdonderdelen. We beginnen de paragraaf met algemene bevindingen over het onderwerp. Deze bevindingen bestaan uit de uitkomsten van de jongerenenquête, inzichten en gegevens van de plaatselijke professionals die we hebben gesproken en andere (landelijke) gegevens. Op grond hiervan geven wij in het tweede deel van de paragraaf onze beleidsuitgangspunten en de vertaling ervan in concrete actiepunten. We sluiten elke paragraaf af met een overzicht van de actiepunten.

Een aantal bevindingen en acties hebben zowel op het terrein van bewegen, leesbevordering en deelname aan culturele activiteiten betrekking. Het gaat om deelname aan activiteiten in de vrije tijd van jongeren, onafhankelijk van het soort activiteit. Omdat niet de activiteit centraal staat, maar de deelname aan de activiteit, oftewel de participatie, zijn deze bevindingen en acties logischerwijs in de paragraaf over jeugdparticipatie (1.5) opgenomen. Ten slotte wordt de nota afgesloten met een financiële paragraaf. Hierin wordt een voorstel gedaan op welke wijze voor de diverse actiepunten 'dekking' kan worden gevonden.

1.1 Speelplaatsen, speelveldjes en JOPS⁷

Algemene bevindingen

Wetten, feitelijke situatie en normen

Er bestaat geen wet die gemeenten verplicht om speelvoorzieningen aan te leggen. Kinderen kunnen wel rechten ontleen aan artikel 31 van het Internationale Verdrag van de Rechten van het Kind. Daarin staat dat elk kind recht heeft om te spelen.

De kinderen in Leiderdorp hebben voldoende speelgelegenheden als je de situatie vergelijkt met andere dorpen met een stedelijk karakter in de regio en Leiden. Volgens de Stichting Speelruimte scoren wij precies het gemiddelde van 124 woningen per speelgelegenheid. We scoren iets onder het gemiddelde bij het gemiddeld aantal jeugdigen dat gebruik maakt van de speelgelegenheden: 63 is het gemiddelde en bij ons ligt het aantal op 71 kinderen. Een verklaring hiervoor zou kunnen zijn dat Leiderdorp gemiddeld een hoger aantal jeugdige inwoners heeft dan steden/dorpen met een zelfde stedelijkheidsgraad van 2 (stedelijkheidsgraad volgens het CBS). Het onderzoek van 'Kinderen in Tel'⁸ bevestigt deze uitkomst: per hectare speelgelegenheden zullen gemiddeld 71 kinderen er gebruik van maken. Uit dit onderzoek blijkt dat wij beter scoren dan Leiden (gemiddeld 82 kinderen), Alkemade (73) en Oegstgeest (74), maar minder goed dan Voorschoten (51) en Waddinxveen (47).

In de beleidsbrief van het Ministerie van VROM (14-04-2006) en door de NUSO (de landelijke Organisatie voor Speeltuinwerk en Jeugdrecreatie) wordt aangegeven dat 3% van de bebouwde omgeving gereserveerd moet worden voor speelruimte. Deze 3% bestaat zowel uit formele als informele speelplaatsen. Bij de ontwikkeling van nieuwe wijken in Leiderdorp, wordt deze norm aangehouden. Bij kleinere projecten waarin een aantal woningen worden toegevoegd in een bestaande wijk, zogenoemde inbreilocaties, is dit niet altijd mogelijk.

Ten aanzien van het aantal Jongeren Ontmoetings Plaatsen (JOPS) die er in onze gemeente zouden moeten zijn, staan wij op achterstand. In het door u in 1996 vastgestelde JOP-beleid⁹ is het aantal van 7 JOPS gedaald naar 4. Als wij het overeengekomen beleid nakomen zullen er 3 JOPS bijgeplaatst moeten worden. Geschikte 'JOP-plekken' zijn in het recente verleden moeilijk te vinden: plaatsing in het zicht van omwonenden vanwege de vereiste sociale controle, maar ook weer niet te dichtbij om de jongeren hun privacy te gunnen¹⁰. Het plaatsen van JOPS kan rekenen op veel bezwaren van omwonenden omdat de JOPS geassocieerd worden met overlast. In 2004 zijn de JOPS geëvalueerd en daarin is vastgesteld dat JOPS een belangrijke rol spelen bij de afname van overlast en het waarborgen van sociale veiligheid. Tevens wordt vastgesteld dat er meer aandacht zou moeten zijn voor de sociale doelstelling van de JOPS: een vrijetijdsbestedingsmogelijkheid voor jongeren (zie bijlage die ter inzage ligt).

Lokale situatie: een inventarisatie van voorzieningen

Uit de inventarisatie die recent is opgesteld door de gemeente blijkt dat Leiderdorp 90 formele openbare speelgelegenheden telt. Deze speelgelegenheden bestaan uit 2 skatebanen, voetbal/speelveldjes, basketbalveldjes en speeltuintjes. Daarnaast zijn er vier JOPS. Tijdens deze inventarisatie is vastgesteld dat:

⁷ We beperken ons in deze nota tot formele voorzieningen. Alleen voor de zogenoemde informele JOPS wordt een uitzondering gemaakt.

⁸ Kinderen in Tel is een jaarlijks terugkerend databoek over het welzijn van kinderen en jongeren (0-17 jaar) in alle Nederlandse gemeenten. Kinderen in Tel wordt uitgebracht door het Verwey-Jonker Instituut en is te realiseren door diverse betrokken fondsen.

Doelstelling van Kinderen in Tel is: Het realiseren van belangenbehartiging gebaseerd op cijfermatige gegevens, door het uitbrengen van een Nederlands databoek, waarin op basis van een beperkt aantal indicatoren periodiek de situatie wordt weergegeven over het welzijn van de jeugd op nationaal, provinciaal en gemeentelijk niveau.

⁹ Het JOP-beleid heeft twee doelstellingen: het bieden van ruimte aan jongeren in het publieke domein en het verminderen van overlast door jongeren. Deze twee doelstellingen komen voort uit respectievelijk het jeugdbeleid en het veiligheidsbeleid.

¹⁰ Criteria JOP's zoals vastgesteld in 2004:

"zien en gezien worden": jongeren moeten vanaf de doorgangsrouten zichtbaar zijn; de jongeren dienen uitzicht te hebben en gedeeltelijk afgeschermd te staan. De Jop's hebben een open en gesloten gedeelte;

kies een natuurlijke plek voor jongeren;

Zorg voor voldoende verlichting en een open structuur;

Maak de Jop's vandalismebestendig;

Plaats straatmeubilair in de omgeving van Jop;

De jop is bereikbaar en verkeersveilig;

Er moet iets te doen zijn in de directe omgeving: trapveldjes, basketbal, skatebaan;

Beschut tegen wind en regen;

Betrek jongeren erbij en ga na wat ze precies willen;

Constructie is eenvoudig en veilig en voldoet aan bouwvergunning;

Gemakkelijk schoon te houden;

Geluidsoverlast moet beperkt en gericht kunnen worden.

- veel van deze voorzieningen lijden onder achterstallig onderhoud¹¹ door het ontbreken van een onderhoudsbudget;
- onduidelijk is in hoeverre van de voorzieningen gebruik wordt gemaakt;
- niet duidelijk is of de voorzieningen nog qua bereik en verzorgingsgebied¹² afgestemd zijn op de leeftijdsopbouw van de kinderen/jongeren de buurt;
- niet duidelijk is of de voorzieningen nog qua gebied en ruimte¹³ afgestemd zijn op de leeftijdsopbouw van de kinderen/jongeren in de buurt;
- niet duidelijk is of de voorzieningen evenredig gespreid zijn over de wijken;
- niet duidelijk is of de voorzieningen 'verkeersveilig' gelegen zijn;
- niet duidelijk is of zij doorgaans voldoende schoon zijn: (hondenpoep, afval en onkruid.)

Reeds besloten is het achterstallige onderhoud en het 'updaten' van de informatie over de speelvoorzieningen, via het gemeentelijke onderhoudsplan 'Leiderdorpse Lente'¹⁴ vanaf dit jaar aan te pakken.

Professionals over de lokale situatie

De politie en Stichting Sociaal Cultureel Werk (SCW) geven aan dat de afstemming van de speelgelegenheden op de leeftijdsopbouw van de wijk/buurt zeer wenselijk is. Bij hen bestaat de indruk dat dit nu vaak niet het geval is. De Stichting Sport Servicepunt en Bewegen (SSSB) heeft ook de indruk dat een aantal voorzieningen, zoals de skatebaan bij het zwembad, niet veel 'bezoekers' krijgt. De SSSB gaf aan dat de bestaande speelveldjes e.d. gepromoot zouden moeten worden: waardoor het gebruik zal toenemen. De SSSB gaf aan dat georganiseerde buitenactiviteiten hiervoor zouden kunnen zorgen.

De politie en SCW stellen dat aanvulling van drie JOPS wenselijk is. Groepen jongeren die geen JOP 'hebben' gaan zwerven door Leiderdorp en zijn moeilijker te traceren voor het jongerenwerk en de politie. Bovendien zorgen deze zogenoemde 'zwervende' jongeren voor de meeste overlast. SCW gaf aan dat als het meer capaciteit voor ambulante (werkzaamheden rondom de JOP) en/of 'outreaching' (toeleiding naar activiteiten binnen accommodaties) jongerenwerk zou hebben, zij intensiever contact kan houden met de verschillende groepen jongeren bij de JOPS. Het is van essentieel belang dat dit contact stevig verankerd is om een preventieve werking te optimaliseren en snel en doelmatig te kunnen ingrijpen bij eventuele ongeregelheden. Met andere woorden, JOPS zouden een groter onderdeel van het sociaal cultureel werk moeten worden om zo al vroegtijdig in contact te zijn met de jongeren die daar 'rondhangen'. De verwachting is dat deze contacten een preventieve werking hebben op overlast door jongeren.

Tot slot, de politie heeft een aantal mogelijke locaties¹⁵ aan ons voorgelegd. Deze locaties zijn door hen geselecteerd op grond van aanwezigheid van groepen jongeren en veiligheid voor de buurt.

De jongerenenquête

Weinig jongeren bezoeken de speelvelden (voetbal- en basketbalveldjes en skatebanen). Van de jongeren die deze wel bezoeken is de helft tevreden over de kwaliteit. Met name 12-14 jarigen maken gebruik van deze speelmogelijkheden. Jongens gaan er vaker heen dan meisjes en allochtone jongeren vaker dan autochtone jongeren. De JOPS worden door ongeveer 10% van de jongeren bezocht. Van deze jongeren is de helft tevreden over de kwaliteit. Evenveel meisjes als jongens uit de leeftijdscategorieën (12-14 en 15-17 jaar) maken gebruik van de JOPS. Allochtonen gaan er vaker naar toe dan autochtonen.

75% van de jongeren vinden dat er genoeg JOPS in Leiderdorp zijn en 25% zouden er graag nog wat meer geplaatst zien. Jongeren uit de Vogelwijk, Ouderzorg, Zijkwartier, Schansen en Baanderij missen het vaakst een JOP. Op de vraag welke buitenactiviteit gemist werd, scoorden (na sportactiviteiten op de eerste plaats) hangplekken een tweede plaats. Deze Leiderdorpse gegevens corresponderen met de gegevens uit de jongerenpeiling 2003 van de GGD in de regio Zuid-Holland Noord¹⁶.

¹¹ Voldeden niet aan het Besluit veiligheid attractie- en speeltoestellen (1997). De producenten en leveranciers van speeltoestellen moeten voldoen aan wettelijk vastgestelde veiligheids- en constructie-eisen. De eigenaren moeten er op letten dat zij bij de aanschaf goedgekeurde speeltoestellen plaatsen. De beheerders moeten er voor zorgdragen dat de speeltoestellen veilig zijn en blijven. Hiertoe wordt een logboek bijgehouden over de staat en frequentie van het onderhoud.

¹² De actieradius van kleine kinderen is ca. 100 meter rondom de woning, voor de oudere jeugd meestal tot 2000 meter.

¹³ De leeftijdsgroep tot 12 jaar speelt op straat- en buurniveau, de oudere jeugd op wijk- en gemeenteniveau.

¹⁴ 'Leiderdorpse Lente' is de naam die wij hebben meegegeven aan de inhaalslag op het gebied van groen- en andere openbare voorzieningen in Leiderdorp en het planmatig beheer van voorzieningen.

¹⁵ In Leiderdorp-Noord: Weidemolen, nabij grasveld, Buitenhofvijver op de plek waar de oude JOP heeft gestaan., Dijkwachter bij de huidige doeltjes. Leiderdorp-Midden: Schansen en Dreven (maar niet bij de speeltuintjes). Leiderdorp-Zuid (oude dorp): nabij parkeerlus op de Hoofdstraat nabij de A4, Hubrechtplein als er ook een speeltuintje komt voor de kinderen die er nu spelen, Mauritsingel op het parkeerterrein tussen de Jachthaven en de ijsvereniging.

¹⁶ Volgens de jongerenpeiling 2003 van de GGD in de regio Zuid-Holland Noord onder 3500 jongeren in de leeftijd van 12 tot 26 jaar: speelt één op de vijf jongeren tussen de 12 en 26 jaar op straat of op een speelplek; 'hangt' één op de tien jongeren op straat of bij een hangplek. Er zijn per leeftijdsgroep wel grote verschillen. Bijna tweederde van de 12-14 jarigen speelt wekelijks op straat of op een speelplek en 21% van de 15-17 jarigen. 'Rondhangen' op straat doen deze twee leeftijdsgroepen even vaak (23%). Ongeveer 48% van de LWOO/VMBO jongeren hangt wel eens op straat tegen 17% van het MBO. Ongeveer 30% van de jeugdigen uit etnische groepen hangen wel eens op straat tegen 17% van oorsprong Nederlandse jeugdigen.

Beleidsuitgangspunten en acties

Uit deze bevindingen creëren wij de volgende beleidsuitgangspunten:

- er zijn voldoende voorzieningen om te ontmoeten en te spelen in de buurt;
- de voorzieningen voldoen aan het Attractiebesluit (1997);
- de gemeente gaat normen voor formele speelruimte hanteren;
- openbare speelgelegenheden passen bij de leeftijdopbouw van de buurt;
- openbare speelgelegenheden worden veelvuldig gebruikt;
- openbare speelgelegenheden bieden de mogelijkheid om te bewegen en samen te spelen;
- openbare speelgelegenheden bieden de mogelijkheid om elkaar te ontmoeten;
- openbare speelgelegenheden zijn schoon (vrij van hondenpoep, afval en onkruid);
- het aantal JOPS wordt aangevuld en intensiever onderdeel van het jongerenwerk.

Actie op: speelplaatsen

Het doel is dat uiterlijk in 2010 alle speelplaatsen zoveel mogelijk afgestemd zijn op straat/ buurt en er een evenwichtige spreiding van de voorzieningen is op grond van het aantal kinderen in een wijk. Alle speelvoorzieningen zullen nog dit jaar (2007) als onderdeel van het gemeentelijke onderhoudsprogramma 'Leiderdorpse Lente' voldoen aan het Attractiebesluit (1997). De prioriteit voor dit jaar (2007) ligt op het waarborgen van de veiligheid. In de tweede fase (2008) zal de gemeente alle speelgelegenheden volgens vooraf opgestelde normen gaan beoordelen en indien nodig aan de normen aanpassen. In de laatste fase worden eventuele knelpunten t.a.v. de normering 'per geval' onder de loep genomen (2009). **Voorgesteld wordt** de volgende normen voor kwaliteit van formele speelruimte over te nemen:

Leeftijd	0-6 jaar	6-12 jaar	12-18 jaar
Bereik en verzorgingsgebied	Ca. 100m	Ca. 400m	Ruim 5000m; maar meestal 2000m
Gebied en ruimte	Rondom woning en blok (straatniveau)	Buurt en directe omgeving, blok, park en plein om de hoek, overzichtelijk bereikbaar, alleen binnen grotere (verkeers)barrières.	Wijk en gemeente
Ontwikkeling & speltype	Behoeft e aan veel variatie, veel fantasie, felle kleuren; grenzen aan grove motoriek. Alleen of kleine groepjes, lang spelen op een kleine ruimte, zandspelen, krijten, knikkeren, steppen, leren fietsen, skaten.	Toename creativiteit en groepsbesef, groter doelgericht. Meestal in groepjes, struinen in buurt en park, veldspelen, hutten en vloten bouwen, kuilen graven bomen klimmen, steppen, (cross)fietsen, skaten, knikkeren, varen, vissen, schaatsen.	Zoekt bevestiging, informele ontmoeting, sportieve krachtmeting, keuzes maken. Ook grotere groepen, eigen plekken voor ontmoeten, kletsen, showen, voorbijgangers kijken; winkelcentrum, veldsporten, stuntskaten en -fietsen, fiets, brommer, zwemmen.
Verkeer	Veilig: <ul style="list-style-type: none"> - verblijfsgericht verkeersregime (o.a. 30 km zones); - goede langzaamverkeer verbindingen door buurt, naar school, winkels, speelplekken, parken e.d. bij voorkeur vrijliggend (m.b.v. gemarkeerde routes naar scholen, 	Idem	Idem

	speelplekken, sportaccommodaties e.d. en m.b.v. veilige oversteekplaats en bij barrières)		
Schoon	Geen: - hondenpoep - afval - pollen onkruid in verharding	Geen: - hondenpoep - afval pollen onkruid in verharding	Geen: - hondenpoep - afval pollen onkruid in verharding
Overlast	n.v.t.	Niet direct bij ramen, muren en woningen	Wel in het zicht van woningen, maar niet te dichtbij.

Actie op: speelveldjes en basketbalveldjes

De basketbalveldjes bij het Hubrechtplein en het van Alphenplein worden dit jaar gerenoveerd. Op grond van informatie uit de jongerenenquête en het jongerendebat worden suggesties van jongeren voor mogelijkheden van uitbreiding en aanpassingen verkend en zo mogelijk in de planning meegenomen¹⁷.

Wij stellen voor, dat:

- de aangegeven locaties door jongeren waar mogelijk in de planning worden meegenomen;
- plaatsing van doeltjes en aanpassingen van tenminste 2 onofficiële trapveldjes worden gerealiseerd;
- de SSSB in samenwerking met SCW activiteiten organiseert bij bestaande speel-, basketveldjes en skateparken om zo opnieuw de aandacht van de jeugd op deze plekken te vestigen.

Actie op: JOPS

Voorgesteld wordt het huidige inhoudelijke JOP-beleid van (1996) te continueren. Dit betekent dat het destijds vastgestelde aantal van 7 JOPS weer gehaald dient te worden. In de komende jaren wordt er dan ook gestreefd om de huidige 4 JOPS tot 7 JOPS aan te vullen. Het jongerenwerk en de politie hebben dit advies gegeven. Daarnaast zal bij de bouwontwikkelingen rondom de Winkelhof rekening worden gehouden met voorzieningen voor jongeren. De parkeergarage van de Winkelhof wordt nu ook wel een zogenoemde 'officiële JOP' genoemd¹⁸. Op de JOP in de Houtkamp wordt een dak geplaatst. De verwachting is dat dit jongeren uit de parkeergarage zal wegtrekken.

JOPS worden geassocieerd met overlast. Daarom wordt **voorgesteld** dat JOPS voortaan intensiever deel uitmaken van het jongerenwerk. De capaciteit van het huidige jongerenwerk laat niet toe JOPS op regelmatige basis te bezoeken. Wij vinden het belangrijk dat JOPS niet meer 'los' in de wijk staan, maar deel uitmaken van het jongerenwerk. De jongerenwerker legt contact met deze jongeren waardoor eerder (preventief) problemen worden gesignaleerd en overlast wordt voorkomen. De jongerenwerker rapporteert de bevindingen in het lokale jeugdoverleg waardoor de politie en de wijkregisseur goed op de hoogte blijven en indien nodig een plan van aanpak kunnen opstellen. *Wij willen u er nadrukkelijk op wijzen* dat als u ons voorstel overneemt, zowel wij als uw raad gezamenlijk het hoofd moeten bieden aan de weerstand die omwonenden zullen geven, omdat veel Leiderdorpsse inwoners liever geen JOP vlakbij hun huis geplaatst zien. Dit is echter een landelijk gegeven waarbij door professionals op creatieve wijze al succesvolle methodes en oplossingen zijn ontwikkeld.

¹⁷ Bij de werkzaamheden gaat het veilig maken van speelvoorzieningen altijd voor op andere werkzaamheden: waardoor andere werkzaamheden wel eens worden vertraagd.

¹⁸ Andere officiële JOPS (augustus 2007) zijn: Houtkamp op meerdere locaties en bankjes, speeltuintje Jachtslotpad/Brittenburg, Rosarium (Ockenrode) op bankjes, winkelcentrum Santhorst (bankjes bij de muur naast de kerk), onder het viaduct Zijldijk tegenover de Leidse Dreef, Laan van Berendrecht (bankjes plateau aan het water), Openbaar groen achter Ranzijn, het Hubrechtplein, Busremise tegenover het Hubrechtplein, Het parkeerterrein bij het zwembad. NB: deze JOPS kunnen snel van plaats en in de tijd veranderen.

Overzicht acties:	planning:
(extra) ambulant jongerenwerk t.a.v. JOPS	Vanaf 2008
Inhaalslag opknappen voorzieningen: voldoen aan attractiebesluit	Vanaf 2007
Beoordelen en aanpassen voorzieningen volgens normering	Vanaf 2008
Voorzieningen met 'knelpunten' t.a.v. normering aanpakken	Vanaf 2009
Realisatie evenredige spreiding, voldoen aan attractiebesluit en normering	2010
Uitbreiding JOP 5 (keuze jongeren)	2007
Uitbreiding JOP 6 (keuze jongeren)	2007
Uitbreiding JOP 7 (keuze jongeren)	2007
Dak op JOP in de Houtkamp	2007
Twee paar doeltjes, aanpassingen van twee officieuze trapveldjes (keuze jongeren)	2007
Bewegingsactiviteiten op/bij bestaande speelvoorzieningen (trapveldjes) om bestaande speelvoorzieningen te promoten via samenwerking SCW en SSSB	2008

JOP

bron: SCW

Trapveldje

bron: SCW

1.2 Jeugd en bewegen

Algemene bevindingen

In Leiderdorp zijn ongeveer 40 sportverenigingen en instellingen op het gebied van sport en bewegen. Uit het onderzoek 'Leiderdorpers bewegen te bewegen' (2004) is gebleken dat het sport- en bewegingsaanbod in Leiderdorp voldoende is. Het aanbod aan accommodaties, het aanbod aan sportverenigingen en de diversiteit van sporten in Leiderdorp vormen geen belemmering om hieraan deel te kunnen nemen. Inwoners van Leiderdorp zouden geen beperkingen ten aanzien van mogelijkheden om te bewegen in de buurt moeten ervaren. Vanuit het sportbeleid (in de concept Sportnota 2007-2011)¹⁹, wordt hier uitgebreid aandacht aan besteed, evenals hoe sport en beweging wordt gestimuleerd.

Een ontwikkeling die momenteel gaande is in het kader van de Brede School West (BSW) is mogelijke nieuwbouw van de gymzaal aan het Kwikstaartplein. De sportzaal in de BSW kan worden ingezet voor sport- en andere buitenschoolse activiteiten. Dit bevordert de laagdrempeligheid. Ook succesvolle resultaten van sportbso's²⁰ in de regio nodigen uit om na te gaan of ook in onze gemeente meerdere sportbso's kunnen worden ontwikkeld. Dit ook vanwege de motie Van Aartsen-Bos, waarin scholen voortaan verplicht zijn voorzieningen voor voor-, tussen- en naschoolse opvang te hebben.

Sport- en bewegingsvoorzieningen voor gehandicapte jongeren zijn in Leiderdorp ook vertegenwoordigd. Uit gesprekken met gehandicaptenorganisaties is naar voren gekomen dat vooral fitness voor jongeren met een (licht) verstandelijke beperking toegankelijk is. Tevens kennen Alecto, RCL en Velocitas de zogenaamde 'G-teams'. Jespa organiseert naast sport- en spelinstuiven voor verstandelijk en lichamelijk gehandicapten ook rolstoeldansen en rolstoelhockey. Een belemmering om mee te kunnen doen aan activiteiten, o.a. op het gebied van sport en beweging voor jongeren met een beperking, vormt het vervoer van en naar de activiteit. In paragraaf 1.5 Jeugdparticipatie wordt verder ingegaan op dit probleem. Tot slot, jongeren kunnen via school, SSSB en SCW kennismaken met en meedoen aan diverse sport- en bewegingsactiviteiten.

Bevindingen jongerenenquête

Uit de jongerenenquête is gebleken dat 75% van de Leiderdorpse jongeren in de leeftijd van 12-17 jaar lid is van een sportvereniging. Dit komt overeen met de landelijke trend. Opvallend is dat autochtone jongeren vaker lid van een sportclub zijn dan allochtone jongeren. Allochtone jongeren bezoeken daarentegen vaker een speelveld dan autochtone jongeren. Door allochtone jongeren wordt vooral sport als buitenactiviteit (in 'onorganiseerd' verband) gemist. Mogelijke oorzaken van het verschil tussen allochtone en autochtone jongeren op het gebied van sport en bewegen liggen op het financiële en culturele vlak. Uit het Sportdebat²¹ is eveneens naar voren gekomen dat maar weinig allochtone jongeren lid zijn van een sportvereniging in Leiderdorp. Degene die lid zijn, haken veelal snel af vanwege de kosten en/of culturele verschillen. Allochtone jongeren hebben vaak andere normen, waarden en opvattingen binnen een team dan autochtone jongeren, wat leidt tot onverenigbare verschillen. Gevolg is dat men eerder afhaakt en de club verlaat. Tijdens het jeugddebate²² kwam naar voren dat allochtone jongeren vooral behoefte hebben aan een plek om bij elkaar te kunnen zijn en te praten. Sporten is voor hen minder van belang.

Uit de enquête is ook gebleken dat naarmate de leeftijd stijgt, het lidmaatschap van sportverenigingen afneemt. Dit komt overeen met de landelijke ontwikkeling.

Als gemiste activiteiten binnen, wordt door 11% van de jongeren sportactiviteiten genoemd.

Beleidsuitgangspunten en acties

Wij zien bewegingsactiviteiten als een zinvolle vrijetijdsbesteding voor jongeren. Sport en beweging hebben een positief effect op de gezondheid, het bestrijden van overgewicht en de fitheid en het welbevinden van mensen (bevordert de sociale cohesie). In het lokaal gezondheidsbeleid²³ zijn in dit kader de volgende beleidsdoelen opgenomen: *het zorgdragen voor algemene preventie op het gebied van de gezondheidszorg waarbij het accent wordt gelegd op 'meer bewegen' en het terugdringen van gezondheidsrisicovol gedrag onder jeugdigen.*

Om het doel jongeren aan het bewegen te krijgen en te houden, hebben wij de volgende beleidsuitgangspunten geformuleerd:

¹⁹ De concept Sportnota 2007-2011 wordt na de zomer aan uw raad voorgelegd.

²⁰ Sport buitenschoolse opvang betekent buitenschoolse opvang in of nabij een sportaccommodatie en in samenwerking met een sportvereniging.

²¹ Bedoeld wordt het Sportdebat gehouden op 24 augustus 2006.

²² 10 mei 2007.

²³ Nota lokaal gezondheidsbeleid 2003-2007 'Morgen gezond weer op' (juni 2003).

- er zijn voldoende voorzieningen voor jongeren om te kunnen bewegen en te sporten in Leiderdorp, zowel in georganiseerd als ongeorganiseerd verband.
- sportverenigingen en instellingen op het gebied van sport en bewegen moeten voor iedereen toegankelijk zijn, ook voor jongeren met een beperking.
- Gezinnen met een minimuminkomen of met een inkomen van maximaal 10% boven de bijstandsnorm, zijn goed op de hoogte van de financiële ondersteuningsmogelijkheden voor contributie of lidmaatschap van een sportvereniging voor hun kind(eren). (Uitwerking zie paragraaf 1.5)
- Continueren van het stimuleren van bewegingsactiviteiten ten behoeve van de jeugd en jongeren door SSSB.
- Stimuleren van sport en bewegen bij buitenschoolse opvang.

Actie op: instandhouding en uitbreiden sport- en bewegingsvoorzieningen.

Naast de bestaande sportverenigingen en clubs, worden door SCW activiteiten aangeboden zoals zaalsport, voetbal in de wijk voor tieners en jongeren en diverse sporttoernooien voor jongeren. Sociaal Cultureel Werk zet sport in als *middel* om actieve jeugdparticipatie in sport en bewegen te bevorderen.²⁴ Jongeren geven zelf aan meer sportactiviteiten in ongeorganiseerd verband te willen. Ook als jongeren geen lid zijn van een sportclub of vereniging moet er voldoende gelegenheid zijn om actief te kunnen bewegen. **Voorgesteld wordt** in de uitvoeringsovereenkomst van het SCW per 2008 het aanbieden van sport- en bewegingsactiviteiten voor jongeren uit te breiden. In afstemming met de behoeftes van jongeren (meer binnen sportactiviteiten) is het raadzaam te kijken naar een optimaal (intensiever) gebruik van gymzalen in de avonduren.

Tot slot. Met betrekking tot ongeorganiseerde sport- en bewegingsactiviteiten zijn in paragraaf 1.1 al actiepunten genoemd op het terrein van speelveldjes en speeltuintjes.

Actie op: toegankelijkheid²⁵ van sportverenigingen voor jongeren met een beperking.

Niet alle voorzieningen op het gebied van sport- en bewegen zijn toegankelijk voor jongeren met een beperking, zo is gebleken uit de 'Enquête Toegankelijkheid van mensen met een handicap bij sportverenigingen en culturele organisaties in Leiderdorp'.²⁶ Om hierin verandering te krijgen is het op de eerste plaats belangrijk dat er bewustwording en een positieve beeldvorming ontstaat onder sportverenigingen m.b.t. de toelaatbaarheid van mensen met een handicap.

Deelname aan een sportactiviteit door jongeren met een beperking, wordt vaak belemmerd door het vervoer van en naar de sportactiviteit toe. De actie hierop is uitgewerkt in paragraaf 1.5.

Feitelijk ondernemen we actie op de toegankelijkheid van het Sport en recreatiecentrum "De Does". Het College heeft (april 2007) besloten een vergoeding van € 25.065,00 toe te kennen voor het realiseren van een collectieve voorziening in Sport- en Recreatiecentrum "De Does".²⁷ De toegangsdeuren van het zwembad en de sporthal worden aangepast voor mindervalide gebruikers. Ook zal er een zogenoemde luie trap voor mindervalide gebruikers in het zwembad worden geplaatst. De uitvoering hiervan zal in 2007 plaatsvinden.

Actie op: Continueren van het stimuleren van bewegingsactiviteiten ten behoeve van de jeugd en jongeren door SSSB.

Stichting Servicepunt Sport en Bewegen ondersteunt lokale verenigingen in hun activiteiten, coördineert schoolsporttoernooien en buurt- en wijkssport en leent sportmaterialen uit. Vooral het coördineren van schoolsporttoernooien is belangrijk als het gaat om jeugdigen kennis te laten maken met diverse takken van sport. Schoolsporttoernooien kunnen gezien worden als wervingsmiddel van jeugdleden. Gevolg van schoolsporttoernooien is namelijk een mogelijke toename van het aantal jeugdleden dat zich aanmeldt bij een sportvereniging of sportclub.

Een grote wens van jongeren zelf (vanuit de enquête), is het organiseren van (grote) toernooien, op straat en in de wijk. In de evaluatie²⁸ van SSSB wordt het belang van deze activiteiten meegenomen. Gekeken wordt naar mogelijkheden (al dan niet in samenwerking met SCW) om bij de wensen en behoeften van de jongeren aan te kunnen sluiten.

Actie op: stimuleren van sport en naschoolse opvang

Op dit moment bezoeken ongeveer 450 kinderen in de leeftijd van 4-12 jaar een naschoolse opvang, een voorziening voor werkende ouders die hun kinderen op professionele wijze willen laten opvangen na

²⁴ Sport als middel is eveneens in de concept sportnota 2007-2011 opgenomen.

²⁵ Onder toegankelijkheid wordt hier verstaan: een (openbare) voorziening waar iedereen gebruik van kan maken. Het is bereikbaar en openstaand voor iedereen, (dus ook waar mensen met een handicap uit de voeten kunnen).

²⁶ Dit onderzoek is verricht door de Stichting Platform gehandicaptenbeleid in Leiderdorp (oktober 2006). Met de enquête is getoetst in hoeverre organisaties in Leiderdorp beschikken over een beleidsplan en welke diensten en voorzieningen worden geboden aan mensen met een handicap.

²⁷ Dit bedrag komt uit het WMO-budget (WVG collectieve voorziening).

²⁸ De evaluatie van het Sport Servicepunt zal in de tweede helft van 2007 plaatsvinden.

schooltijd. Deze tijd wordt ook door kinderopvangorganisaties als een vrijetijdsvoorziening voor kinderen gezien. Wij zouden graag aansluiten bij de landelijke trend om binnen deze voorzieningen zinvolle vrijetijdsbesteding te stimuleren via zogenoemde sportbuitenschoolse opvang (of culturele buitenschoolse opvang, zie 1.3). Daar waar mogelijk zal de gemeente deze trend stimuleren en partijen bij elkaar brengen. Binnen de Wet Kinderopvang heeft de gemeente een eigen verantwoordelijkheid in de spreiding en diversiteit van voorzieningen. De gemeente zal deze regierol²⁹ vanaf dit jaar (2007) actief op zich nemen.

Overzicht acties:	planning:
Uitbreiding ongeorganiseerd sporten en bewegen in uitvoeringsovereenkomst SCW	vanaf 2008
Voorzieningen Sport en recreatiecentrum "De Does" voor minder valide gebruikers (aanpassing toegangsdeuren en aanbrenge luie trap)	2007
Evaluatie Sport Servicepunt inclusief mogelijkheden verkennen tot uitbreiding wijk- en buurtsport naar de behoeften van de jongeren zelf	2007
Stimuleren van sport/cultuur en naschoolse opvang. Gemeente neemt actief regie in handen.	2007

²⁹ Bij de ontwikkelingen in het kader van de Brede School West (BSW) wordt de mogelijkheid van een sportbso meegenomen. Ook zou de gemeente graag zien dat sportclubs de combinatie van hun sportaccommodaties en bso-mogelijkheden zouden onderzoeken.

1.3 Jeugd en cultuur

Algemene bevindingen

In Leiderdorp komen jeugd en jongeren vooral via school in aanraking met voorzieningen waarin kennis kan worden gemaakt met allerlei cultuuruitingen. De gemeente subsidieert het project Museum en School³⁰ en alle Havo/Vwo leerlingen die in Leiden naar school gaan doen mee aan het project 'Kunstshot'³¹. Voor Mbo en Vmbo leerlingen bestaan nog geen vergelijkbare projecten: een hiaat binnen het schoolcurriculum waar wij ons verantwoordelijk voor voelen. Op dit moment is voor de Vmbo leerlingen een project in de maak via de Museumgroep Leiden volgens de formule van het Museum-en-School-model, dat vanaf 2009 door gemeenten kan worden afgenomen. Deze projecten worden hoog gewaardeerd door scholen, jeugd en jongeren.

Het SCW en andere organisaties voor zang, dans en theater voorzien vooral in workshops, cursussen die een beroep doen op de creatieve talenten van jeugdigen. Het SCW zou voor jongeren het workshoppakket willen uitbreiden: faciliteiten om muziek te maken of muziekavonden (disco's en live-bandjes) en meer met theater te doen staan op hun wensenlijstje. Deze wens sluit aan bij wat de jongeren hebben aangegeven in de enquête: van de activiteiten die zij wensen in het geval er een jongerencentrum in Leiderdorp zou worden geopend scoren het vertonen van films, theater/cabaret en live bandjes het hoogst. Op dit moment bezoekt 24% van de jongeren een buurthuis en dan vooral de disco-avonden. Met andere woorden: slechts een klein percentage jongeren volgt culturele activiteiten of workshops via het SCW. Een kleine groep jongeren (15%) geeft aan behoefte te hebben aan dit soort activiteiten. Een plek om uit te gaan zoals disco's, een kroeg of café is de grootste wens van de Leiderdorpse jongeren (55%). De jongeren die deze behoefte hebben geuit, bestaan vooral uit 12-14 jarigen en meisjes van boven de 14 jaar. Jongens tussen 15-17 hebben minder behoefte aan een Leiderdorpse uitgaansmogelijkheid in de vorm van een jongerencentrum. Deze duidelijke wens van jongeren correspondeert met het huidige bezoek aan disco's georganiseerd door het SCW (1 keer per maand, per doelgroep en kinderdisco's) en Unity FM in samenwerking met Sportfondsen (1 keer per maand). Deze avonden worden druk bezocht.

Het thema 'uitgaan in Leiderdorp' leeft vooral binnen de groep jongeren die nog te jong zijn om in Leiden uit te gaan. Leiden heeft de zogenoemde centrumfunctie voor jongeren vanaf ongeveer 16 jaar als het gaat om theater, uitgaan, bioscoop e.d. In ons beleid kunnen we ons dan ook vooral richten op jongeren tussen de 12 en 16 jaar. Het ontbreken van voldoende uitgaansmogelijkheden voor deze jongeren, variërend van een huiskamermodel tot een discotheek afgestemd op verschillende leeftijdscategorieën³², is een groot gat in het voorzieningenpakket van onze gemeente.

Beleidsuitgangspunten en acties

Beleidsuitgangspunten:

- het aanbod van creatieve 'workshops' wordt gecontinueerd, maar hoeft geen verdere uitbreiding;
- uitgaansmogelijkheden voor jongeren worden uitgebreid;
- het culturele aanbod via de scholen wordt gecontinueerd;
- bij lokaal geïnitieerde kunst- en cultuurprojecten doen jeugdigen actief mee, waarbij speciale aandacht is voor Vmbo en Mbo-leerlingen;
- ouders van kinderen met een minimum inkomen of met een inkomen dat maximaal 10% boven de bijstandsnorm, zijn op de hoogte van de financiële ondersteuningsmogelijkheden voor deelname aan cursussen op het gebied van culturele activiteiten; (zie uitwerking paragraaf 1.5)
- jeugd- en jongeren zijn goed op de hoogte van culturele activiteiten (zie uitwerking paragraaf 1.5).

Acties op: creatieve activiteiten en uitgaansmogelijkheden

Binnen SCW worden jaarlijks vele kortdurende culturele activiteiten aangeboden, vooral binnen het kinderkunstwerk: onder andere knutselmogelijkheden en dansworkshops. In de Uitvoeringsovereenkomst van SCW blijft het aanbieden van deze activiteiten gecontinueerd. Het SCW is ook bij uitstek de organisatie die in kan spelen op trends op dit gebied: speciale dansstijlen of populaire knutselvormen. In de vorige paragraaf is gesproken over sportbso's. Ook zou via bso's met zogenoemde culturele workshops kunnen worden gewerkt. Zogenoemde 'cultuurbso's' nemen wij ook mee in de regierol die wij hebben voor de diversiteit in de opvang van buitenschoolse opvangmogelijkheden in Leiderdorp (zie 1.2).

Voorgesteld wordt de uitgaansmogelijkheden voor jongeren uit te breiden. **Op korte termijn** willen wij onderzoeken of de 'inloopavonden' in de Buit te verdubbelen zijn van twee naar vier avonden per week. In het verleden heeft de Leiderdorpse Volks Universiteit (LVU) als medehuurder van de Buit bezwaren geuit:

³⁰ Basisschoolleerlingen bezoeken verschillende musea in klassikaal verband. Dit project wordt via het regionale samenwerkingsverband Holland Rijnland gefinancierd.

³¹ Voortgezet onderwijsleerlingen 4 Havo/Vwo worden op één dag per jaar in contact gebracht met verschillende kunstvormen.

³² Uit het jeugddebat kwam duidelijk naar voren dat jongeren van 10-12, 13-15 en 16-18 jaar op hen afgestemde activiteiten willen.

de combinatie van jongerenopvang en het geven van cursussen zaten/zitten elkaar in praktische zin (geluidsoverlast) in de weg. Op korte termijn zal de gemeente samen met het SCW en vertegenwoordigers van de LVU naar oplossingen zoeken, waarbij het mogelijk wordt om de uitbreiding van de inloopavonden toch mogelijk te maken. *Wij stellen nadrukkelijk* dat wij een groot belang hechten aan deze verruimde uitgaansmogelijkheid. Daarnaast willen we de frequentie van de disco's die georganiseerd worden in 'Dwars en Zo' verhogen.

Op langere termijn zullen we onderzoeken of het mogelijk is om een jongerenuitgaansgelegenheid te openen in Leiderdorp, waarin het houden van disco's en inloopavonden, samen muziek maken, optredens van bandjes, vertonen van films en een leestafel behoren tot de mogelijkheden. Het SCW heeft in haar beleidsnota 2006-2010 gepleit voor zo'n jongerencentrum. Op dit moment is het exploiteerbaar maken van zo'n centrum nog een groot obstakel. Uit een eerste verkenning voor een minimale exploitatie van dit centrum is jaarlijks zo'n € 100.000,- gemoeid (1 extra jongerenwerker en extra beheerkosten), gesteld dat dit in de accommodatie 'Dwars en Zo' zou worden gerealiseerd. Daarnaast zal het kinderwerk dat nu plaatsvindt in 'Dwars en Zo' ander onderdak moeten vinden. **Voorgesteld wordt**, een plan te ontwikkelen voor de realisatie van een jongerencentrum met als streefdatum 2010. Vanuit een breed perspectief kan naar mogelijkheden worden gezocht: de rol van marktpartijen kan hierin worden betrokken en het gebruik van gemeentelijke accommodaties of verschuivingen daarbinnen. De ontwikkeling van de brede school Oude Dorp zou hierbij een mogelijke optie kunnen zijn.

Acties op: ervaren van vertoonde 'kunsten'

Het bezoeken van theater en musea gebeurt nu via de scholen, zoals het project Museum en School. Iedere basisschoolleerling heeft kennis gemaakt met deze vormen van cultuur. Alle leerlingen in 4 havo en 4 Vwo in Leiden doen mee aan het zogenoemde cultuurprogramma 'Kunstshot'. Alle Leiderdorpse 4 Havo/Vwo leerlingen die in Leiden het voortgezet onderwijs volgen, doen dus mee aan dit programma. **Voorgesteld wordt** om mee te doen aan het project voor Mbo en Vmbo leerlingen dat nu wordt ontwikkeld door de Museumgroep Leiden en naar verwachting binnen twee jaar van start gaat.

Acties op: deelname aan lokale projecten van cultuurhistorie

De gemeente heeft deelname van jeugd aan cultuurhistorieprojecten speerpunt gemaakt bij de invulling van kunst- en cultuurprojecten (zie nota van 'klei naar kunst' (2006)). Binnen de aangevraagde provinciale subsidies voor culturele activiteiten en cultuureducatie is een specifiek deel voor jeugd aangevraagd. Basisscholen en scholen voor het Vmbo/Mbo en Havo/Vwo op Leiderdorps grondgebied zullen actief betrokken worden bij deze projecten. Nog dit jaar gaat het project 'de Heemtuin verbeeld, beelden in de Heemtuin' van start via het Leiderdorpse Milieu Educatief Centrum en het IVN (Instituut voor Natuurbeschermingseducatie).³³ Er worden lespakketten ontwikkeld voor basisschoolleerlingen. Zo ook voor het project 'Handen in de Klei', waar de keramische industrie en de kunstvormen die dit heeft voortgebracht via lespakketten onder de aandacht van basisschoolleerlingen worden gebracht. Op dit moment wordt een archeologieproject ontwikkeld waarin ook nadrukkelijk leerlingen uit het voortgezet onderwijs een rol krijgen. Dit project gaat van start in 2008.

Overzicht acties:

planning:

Handhaving project Museum en School	2007- 2011
Project Museum en Vmbo	Vanaf 2009
Aanbod creatief aanbod kinderwerk wordt gehandhaafd	2007- 2011
Disco's krijgen een maandelijkse frequentie	2007
Onderzoek naar verruiming van de openingstijden van De Buit van 2 naar 4 'inloopavonden'	2007
Planontwikkeling voor de realisatie van een jongerencentrum	2008
Deelname aan lokale kunstprojecten	2008 – 2014

³³ Ofwel: Vereniging voor Natuur- en milieueducatie

1.4 Jeugd en leesbevordering

Algemene bevindingen

Afgelopen decennia is landelijk leesbevorderingsbeleid gevoerd. Mede gezien deze (lange) tijdsperiode is aan te tonen dat het oplossen van het probleem complex is. Recentelijk nog (15 mei 2007) heeft de Inspectie van het Onderwijs laten weten dat één op de vier leerlingen aan het einde van de basisschool niet vlot kan lezen. Leesbevordering is en blijft een punt van aandacht, ook op lokaal niveau. De bibliotheek is (naast scholen) bij uitstek de organisatie om lezen onder jongeren te stimuleren. Uit gesprekken met de bibliotheek in Leiderdorp is gebleken dat er al diverse activiteiten en voorzieningen zijn. Om een aantal voorbeelden te noemen; er is een 'Makkelijk Lezen Plein'³⁴, er zijn materialen voor bijvoorbeeld kinderen met dyslectie, er worden lezingen op ouderavonden georganiseerd, voor VVE-speelzalen en kinderdagverblijven is er een speciaal aanbod en in het eerste kwartaal van dit jaar (2007) is een dansproject *Braindance*, over communicatie voor Vmbo-ers georganiseerd.

Uit de jongerenenquête is naar voren gekomen dat 58% van de Leiderdorpsse jongeren tussen de 12 en 17 jaar lid is van de bibliotheek.³⁵

Uit gegevens³⁶ van de bibliotheek in Leiderdorp is het totaal aantal leden onder de 25 jaar 3399. Het totaal aantal leden dat bij de bibliotheek staat ingeschreven is 6600 leden. In overeenstemming met de resultaten uit de enquête betekent dit dat meer dan de helft van de leden jeugdleden betreft.

Zowel uit gesprekken met de bibliotheek in Leiderdorp als uit diverse niet-gebruikersonderzoeken blijkt dat bibliotheken sommige groepen niet of moeilijk weten te bereiken.³⁷ Kinderen komen vooral in aanraking met de bibliotheek als ze van kleins af aan door ouders worden meegenomen. Daarnaast is er via scholen een bepaald bereik; alle klassen van de basisscholen brengen een bezoek aan de bibliotheek. In de leeftijd van het voortgezet onderwijs zijn het vooral Havo en Vwo-leerlingen die de weg naar de bibliotheek weten te vinden.³⁸ Door het toenemende gebruik van internet door jongeren is veel informatie ook vanuit huis beschikbaar waardoor jongeren in het kader van hun onderwijstraject niet direct afhankelijk zijn van informatie uit de bibliotheek. Dit remt het bibliotheekbezoek af. Daarentegen is het voor jongeren zonder computer of zonder de beschikking over internet thuis wel de mogelijkheid om hiervan gebruik te maken in de bibliotheek.

Voor jongeren is de locatie (laagdrempeligheid), een eigen plek in de bieb en de herkenbaarheid belangrijk. Jongeren moeten zich ermee kunnen identificeren. De bibliotheek heeft onder jongeren nog altijd een beetje een suf imago. Met de komst van het Sociaal Cultureel Centrum (SCC) kan hierin verandering worden gebracht. De bibliotheek zal een plek krijgen in het SCC, dat in de tweede helft van 2008 operationeel wordt. Het hoofdthema bij het ontwerp van het gebouw is *ontmoeting*. Bij de inrichting van de ruimtes in het SCC is hier rekening mee gehouden. De bibliotheek ziet zelf veel kansen in het samenwerken met de verschillende partners die in het SCC komen.

³⁴ Een Makkelijk Lezen Plein is een speciale voorziening in de bibliotheek voor kinderen met een leesprobleem (dyslexie). Op een Makkelijk Lezen Plein staan de boeken frontaal gepresenteerd, waardoor kinderen met een leesprobleem toegang tot de materialen van de bibliotheek krijgen. Ook is er op een Makkelijk Lezen Plein informatie voor ouders over hulpmiddelen voor dyslectische kinderen te vinden.

³⁵ Kanttekening is dat lidmaatschap niet automatisch betekent dat men ook regelmatig de bibliotheek bezoekt en/of boeken leent.

³⁶ Gegevens januari 2007. Het aantal jeugdleden is als volgt opgebouwd:

2626 leden zijn jonger dan 15 jaar

424 leden zijn tussen de 16-17 jaar

253 leden zijn tussen de 18-20 jaar

96 leden zijn tussen de 21-25 jaar

³⁷ Het bereik en de kennis van bibliotheekvoorzieningen bij sociaal zwakkere groepen, lager opgeleiden en allochtonen is laag. In levensstijl blijkt dat het bereik van de bibliotheek laag is onder groepen met een cultureel en informatief opzicht minder actieve levensstijl.

³⁸ Dit zijn vaak dezelfde jeugdigen die op jongere leeftijd door de ouders zijn meegenomen naar de bieb.

Beleidsuitgangspunten en acties

- Om resultaten op lange termijn in het kader van leesbevordering te behalen, is aandacht noodzakelijk voor een doorlopende lijn van intensievere leesbevorderingsactiviteiten, gericht op ouders, kinderen en tieners, in samenwerking met scholen en voor-, en buitenschoolse instellingen.

- De gemeente exploiteert het SCC. Dit biedt mogelijkheden voor de organisaties³⁹ die erin komen om samen te werken en er een 'bruisend' centrum van te maken, een ontmoetingsplek voor Leiderdorpers.

Doordat het SCC een gebouw wordt waarbinnen aandacht is voor ontmoeting, informatie, educatie en ontspanning met muziek en theater heeft het gebouw een multifunctionele betekenis. De gezamenlijke huisvesting biedt de gebruikers de mogelijkheid om (nauwer) samen te werken. De multifunctionaliteit biedt drempelverlagende kansen om jongeren de bibliotheek binnen te laten stappen.

- het aanbod van de bibliotheek om leesbevordering onder jongeren actief te stimuleren wordt gehandhaafd. Er worden leesbevorderende activiteiten geïnitieerd, georganiseerd en er worden projecten uitgevoerd.

Actie op: structurele aandacht voor leesbevordering

Om leesbevordering structureel vorm te geven, is het onze intentie om alle jongeren tot 18 jaar automatisch lid te maken van de bibliotheek. Het lidmaatschap van de bibliotheek tot 18 jaar is vanaf 2007 gratis. Jongeren moeten zich nu alleen nog wel actief aanmelden om lid te worden. Dit kan via een bezoek aan de bibliotheek.⁴⁰ De bibliotheek heeft ideeën om inschrijvingen in de toekomst ook via de website te gaan regelen. Het plan is ontstaan om nog een stap verder te gaan en alle jongeren tot 18 jaar automatisch lid te maken. Hierdoor wordt de drempel nog meer verlaagd. De bibliotheek is positief over dit plan. Hoe op een effectieve manier uitvoering kan worden gegeven aan dit actiepunt, zal in samenwerking met de bibliotheek en met scholen worden onderzocht. **Voorgesteld wordt** in het laatste kwartaal van 2007 een plan samen met de bibliotheek en scholen op te stellen op welke wijze alle Leiderdorpse jongeren tot 18 jaar automatisch lid worden van de bibliotheek. In 2008 dient het plan operationeel te zijn.

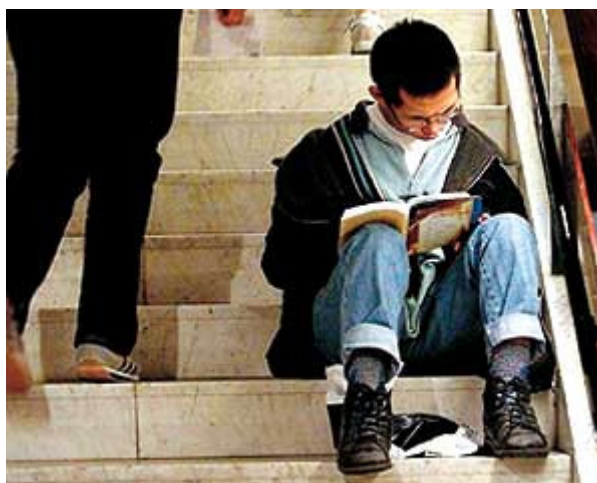
Actie op: (activiteiten)aanbod bibliotheek en stimuleren leesbevordering

De bibliotheek biedt al diverse activiteiten (zie onder 'algemene bevindingen') in het kader van leesbevordering onder jongeren. Ook wordt er samengewerkt met scholen e.d. Met ingang van 2008 zullen (jaarlijks) productafspraken in een Uitvoeringsovereenkomst (UVOK) met de bibliotheek in Leiderdorp worden vastgelegd. Hierin zal aandacht aan leesbevordering onder jongeren worden besteed en leesbevorderende activiteiten voor jongeren worden opgenomen.

Overzicht acties:

planning:

Automatisch lidmaatschap tot 18 jaar	2007 planvorming 2008 operationeel
Exploitatie Sociaal Cultureel Centrum	Tweede helft 2008 operationeel
Continueren activiteiten aanbod bibliotheek	In 2007
Uitvoeringsovereenkomst met bibliotheek	Vanaf 2008

³⁹ De bibliotheek, de Kinderkring, MEC, Leiderdorps Museum, Leiderdorpse Volksuniversiteit (LVU), Toverlei, Sociaal Cultureel Werk (kantoorruimte) en mogelijk Stichting Muziekonderwijs Leiderdorp (MOL).

⁴⁰ Sinds het lidmaatschap gratis is (januari 2007), heeft de bibliotheek 250 nieuwe aanmeldingen van jeugdigen.

1.5 Jeugdparticipatie

Wij maken onderscheid in twee vormen van participatie:

- a) participeren in de zin van deelnemen aan activiteiten;⁴¹
- b) participatie in de zin van jongeren betrekken bij en laten participeren in het beleidsproces.

Algemene bevindingen

ad a deelname aan activiteiten

Belemmeringen die uit de gesprekken met professionals, de jongerenenquête en het jeugddebat naar voren zijn gekomen om deel te kunnen nemen aan activiteiten in de vrije tijd liggen in de financiële, communicatieve/informatieve en mobiliteits sfeer.

Bij de financiële belemmeringen moet gedacht worden aan gezinnen die van een minimuminkomen leven. Voor kinderen in deze gezinnen is vaak geen mogelijkheid om bijvoorbeeld lid te zijn van een culturele of sportvereniging.

In de communicatieve en informatieve sfeer blijkt (uit de enquête) dat 8,4% van de jongeren niet op de hoogte is van de verschillende activiteiten voor jongeren binnen onze gemeente. De meeste jongeren worden bereikt via vrienden en vriendinnen (65%), hun ouders (35%), de krant (35%), school (35%), folders & posters (35%) en in mindere mate via internet (20%). De informatie wordt nauwelijks via de bibliotheek, de buurthuizen of via de jongerenwebsite 'overenuit' bereikt.⁴² De regionale jongerenwebsite overenuit.nl is onbekend bij de Leiderdorpse jongeren. Uit de enquête is naar voren gekomen dat slechts 4 jongens en 13 meisjes de jongerenwebsite hebben bezocht. Dit is slechts 3,1% van de jongeren (12-17 jaar) uit Leiderdorp.

Knelpunt in de mobiliteits sfeer is in paragraaf 1.2 (jeugd en bewegen) al genoemd. Gehandicaptenorganisaties geven aan dat vervoer van en naar (sport- en culturele) activiteiten vaak als probleem wordt ervaren door jongeren met een beperking. In een breder perspectief, waaronder het WMO-doel "iedereen moet meedoen" is het van belang deze jongeren de mogelijkheid te bieden om te laten participeren.

Echter deze mogelijkheid wordt nu al geboden in de vorm van de Regiotaxi (voorheen OV-taxi).⁴³ Uit gesprekken met gehandicaptenorganisaties en door bevraging van een beperkt aantal (potentiële) gebruikers is naar voren gekomen dat –ondanks diverse promotiecampagnes– de naamsverandering niet bij iedereen bekend is. Daarentegen kende de meesten wel de OV-taxi.

Belangrijkste redenen die mensen met een beperking zelf aangaven om geen gebruik te maken van de Regiotaxi zijn: vooral het gebruik van een gewone taxi geeft een veiliger gevoel, je weet zeker dat je op het gewenste tijdstip wordt opgehaald en op tijd op je afspraak bent. (De marge bij aankomst- en vertrektijden van de Regiotaxi is 15 minuten, terwijl gebruikers het over een marge van 30 minuten per aankomst- en vertrektijd hebben). Tevens heerst er nog onduidelijkheid en onbekendheid m.b.t. de Regiotaxi. (Het gaat dan om vragen als; wie er gebruik kan maken van de Regiotaxi, of je thuis wordt opgehaald en waar je allemaal kunt komen). Hoe dit precies is te verklaren, is moeilijk te zeggen. Mensen die recht hebben op een vervoersvergoeding volgens de WMO, worden namelijk standaard geïnformeerd (krijgen standaard een folder thuis) over de Regiotaxi.

ad b participeren in het beleidsproces

Van de 560 jongeren die de enquête hebben teruggestuurd, geven 116 jongeren aan dat zij uitgenodigd willen worden om mee te denken met de gemeente over jeugdbeleid.

Op dit moment worden jeugdigen in Leiderdorp nog niet in het beleidsproces betrokken. In 1996 is in deze gemeente ooit een Jongeren Advies Raad (JAR) gestart, maar een zachte dood gestorven⁴⁴. Initiatieven zoals in onze gemeente zijn in vele gemeenten opgezet en hebben een zelfde verloop gehad: jongeren haken af, een kleine selecte groep blijft over en er komen geen opvolgers. Het opstarten en het continueren van een JAR vereist zorgvuldigheid. Deskundigen wijzen er op dat éénmalige acties gericht op participatie onvoldoende zijn en de jeugd nog eens extra kan demotiveren (Micha de Winter, 2007).

De Nationale Jeugdraad is een landelijke koepel van jongerenorganisaties, die vindt dat jongeren tussen de 12 en 30 jaar moeten kunnen meedoen, meedenken en meebeslissen over alles wat zij belangrijk

⁴¹ Uit gesprekken met professionals en uit de jeugdenquête zijn een aantal knelpunten naar voren gekomen die zowel op het terrein van bewegen, leesbevordering en deelname aan culturele activiteiten, jeugdparticipatie bemoeilijken. Omdat het belemmeringen zijn, onafhankelijk van de activiteit in de vrije tijd, worden ze in deze paragraaf besproken.

⁴² De jongerenwebsite 'overenuit.nl' is een regionaal initiatief, waarbij elke gemeente een eigen gemeentelijke pagina heeft.

⁴³ De Regiotaxi heette tot 2006 de OV-taxi. Vanaf 1 januari 2007 is de naam veranderd in Regiotaxi. De Regiotaxi is een regionaal initiatief in Holland Rijnland verband en wordt uitgevoerd door Connexion Taxi Services. Deze openbaarvervoersvoorziening is er voor alle inwoners van Leiderdorp, Alkemade, Leiden, Oegstgeest, Voorschoten en Zoeterwoude. In het bijzonder is de Regiotaxi een goede reisvoorziening voor mensen met een handicap. Mensen die recht hebben op een vervoersvergoeding volgens de WMO kunnen bijvoorbeeld gebruik maken van deze openbaar vervoersvoorziening.

⁴⁴ Het dossier van de jeugdraad van destijds is vernietigd.

vinden. Daarom organiseren zij activiteiten die de participatie van jongeren moet vergroten. De Nationale jeugdraad onderkent in de participatiegraad van jongeren in gemeenten verschillende niveaus. Zij onderscheidt acht treden van jongerenparticipatie. Hoe hoger een gemeente scoort op deze ladder, hoe meer invloed de jongeren krijgen. Onze gemeente staat nu op geen enkele trede. Zie onderstaand overzicht van de treden:

De eerste drie treden worden gekwalificeerd als schijnparticipatie: trede 1 manipulatie, trede 2 decoratie en trede 3 afkopen. Hierbij is sprake van ogenschijnlijke inspraak. Vanaf trede 4 worden jongeren serieus genomen:

Trede 4: in opdracht, maar geïnformeerd. Volwassen voeren het project uit, maar zij betrekken op ad-hoc-basis jongeren bij het proces.

Trede 5: Geconsulteerd en geïnformeerd. Volwassen voeren het project uit, maar jongeren worden geconsulteerd. Zij krijgen volledig inzicht in het proces en hun mening wordt serieus genomen.

Trede 6: Geïnitieerd door volwassen maar jongeren beslissen mee. Volwassenen hebben de coördinatie, maar zij betrekken jongeren in elk onderdeel van de planning en uitvoering.

Trede 7: Geïnitieerd en geleid door jongeren. Jongeren nemen het initiatief en besluiten over de uitvoering. Volwassenen zijn beschikbaar in een begeleidende rol.

Trede 8: Geïnitieerd door jongeren, jongeren beslissen samen met volwassenen. Jongeren nemen het initiatief en voeren alle activiteiten uit. Volwassenen worden op initiatief van de jongeren betrokken bij de besluitvorming.

Beleidsuitgangspunten en acties

ad a deelname aan activiteiten

- Ouders met een minimum inkomen of met een inkomen dat maximaal 10% boven de bijstandsnorm, zijn goed op de hoogte van de financiële ondersteuningsmogelijkheden voor cultuur, educatie en recreatie (sport- en bewegingsvoorzieningen).
- Jeugd en jongeren zijn goed op de hoogte van mogelijkheden voor activiteiten in de vrijetijdsbesteding.
- Sport- en bewegingsinstellingen en culturele instellingen moeten voor iedereen toegankelijk zijn, ook voor jongeren met een beperking.

ad b participeren in het beleidsproces

- de behoeften van jeugdigen in Leiderdorp zijn bekend bij het bestuur en hebben een leidende rol bij de ontwikkeling van jeugdbeleid: trede 5.
- jeugdparticipatie wordt een structureel onderdeel van het jeugdbeleid.

Acties

ad a deelname aan activiteiten

Actie op: het terugdringen van financiële belemmeringen om deel te kunnen nemen aan sport- en bewegingsactiviteiten en culturele activiteiten.

Wij zijn van mening dat 'financiën' geen belemmering mogen vormen. Iedereen in Leiderdorp die met een minimuminkomen of een inkomen dat daar maximaal 10% boven ligt die zelfstandig woont, kan via de sociale dienst voor cultuur, educatie en recreatie maximaal € 100 per persoon een tegemoetkoming in de kosten aanvragen. Deze regeling bestaat al enkele jaren, maar zal vanaf 2007 actief onder de aandacht worden gebracht bij de Leiderdorpse bevolking.

De volgende activiteiten komen in aanmerking voor deze regeling:

- lidmaatschap of contributie van een sportvereniging;
- lidmaatschap bibliotheek;
- museumjaarkaart;
- lidmaatschap amateuristische kunst of culturele vereniging;
- cursuskosten van een dans- en muziekschool;
- theaterabonnementen.

Ook de VakantiePas die elk jaar wordt uitgereikt aan alle basisschoolleerlingen zien wij als een financiële stimulering. Alle basisschoolleerlingen in deze pas kortingen vinden voor allerlei activiteiten in de regio.

Acties op: informatievoorziening

De gemeente subsidieert op dit moment de jongerenwebsite 'Over en Uit' en de VakantiePas, twee instrumenten die in de informatievoorziening een belangrijke rol zouden moeten spelen. Voortzetting van beide is wenselijk indien het doel van de informatievoorziening wordt waargemaakt. Of de VakantiePas ook het doel van informatievoorziening waarmaakt wordt door een leerlingenenquête in 2007 onderzocht. De VakantiePas bereikt alle basisschoolleerlingen en de website overenuit.nl zou alle internetters kunnen bereiken.

Om de toegankelijkheid te vergroten, zal op de gemeentelijke website www.leiderdorp.nl meer aandacht aan jeugd worden besteed: met een specifieke knop voor 'jeugd'. In het kader van leesbevordering dient

tenminste een duidelijke, directe link van de bibliotheek in Leiderdorp te worden opgenomen. Tevens zal vanuit de gemeente een promotiecampagne gestart worden voor de website www.overenuit.nl. De gemeentelijke pagina van de jongerenwebsite dient actueel te worden onderhouden, waarbij specifiek aandacht wordt besteed aan activiteiten in het kader van bewegen, culturele activiteiten en leesbevordering. Bij de laatstgenoemde activiteit zal rekening worden gehouden met de verschuiving van de belangstelling voor het lezen van boeken naar informatievergaring en ontspanning via internet. Naast bovenstaande acties zal met het SCW verder worden bekeken op welke wijze de informatievoorziening voor de groep jongeren (8,4%) die nu niet bereikt worden, wel bereikt kunnen worden.

Actie op: het probleem van vervoer voor jongeren met een beperking

Belangrijkste redenen waarom mensen ontevreden zijn over, of geen gebruik maken van de Regiotaxi hebben te maken met de margetijd van ophalen en vertrekken en de onbekendheid van de Regiotaxi. Concluderend is de Regiotaxi op dit moment in de subjectieve beleving van een aantal potentiële gebruikers, geen goed vervoermiddel om jongeren meer deel te kunnen laten nemen aan sport- en culturele activiteiten.

Gezien actuele veranderingen (per 1 januari 2007) in de situatie van deze vervoersvoorziening en het regionale karakter ervan, is het belangrijk de bevindingen zoals hiervoor geschetst, mee te nemen in een evaluatie van de Regiotaxi. Onze bevindingen zullen regionaal teruggekoppeld worden en gezamenlijk zal gekeken moeten worden naar een oplossing van het probleem.

Lokaal zal actie worden ondernomen op de bekendheid van de Regiotaxi. (Ondanks dat het een continue proces van aandacht is), zal vanaf 2007 deze regeling opnieuw *actief* onder de aandacht worden gebracht bij de inwoners van Leiderdorp.

ad b participeren in het beleidsproces

Speelplaatsen, speelveldjes en JOPS

Voor de toekomst geldt dat zodra speel- en ontmoetingsvoorzieningen (deels) gerenoveerd of aangelegd worden op grond van de in paragraaf 1.1 genoemde normen, een analyse wordt gemaakt van de wenselijke invulling van een speel/ontmoetingsvoorziening. De gemeente stelt vast voor welke leeftijdsgroep een voorziening wordt aangelegd of opnieuw wordt ingevuld. De kinderen en jongeren waarvan verwacht wordt dat zij van de voorziening gebruik zullen maken, worden uitgenodigd om mee te denken over de wijze van invulling van de speeltuin of ontmoetingsplek. De jeugd krijgt dan van de gemeente een aantal alternatieven voorgelegd. Hierin wordt naast de klassieke invulling met speeltoestellen ook gekeken naar een inrichting die meer gericht is op zogenoemde speelaanleidingen. Speelaanleidingen zijn bijvoorbeeld de aanleg van heuveltjes, een waterstroompje e.d. die tot vrij spel leiden.

Zorg voor de voorziening door de gebruikers ervan verhoogt de duurzaamheid van een formele speelplek.

Voorgesteld wordt om omwonenden en jeugdigen te betrekken bij de plaatsing en/of renovatie van speel- en ontmoetingsplekken. De inspraakprocedures bij nieuwe plaatsingen zullen vanzelfsprekend worden gevolgd.

Acties op: behoeften van jeugdigen

Wij hebben er voor gekozen om pragmatisch te werk te gaan en de jongerenparticipatie al bij het vaststellen van deze nota toe te passen, door het houden van een jongerenenquête (maart 2007) en een jongerendebat (mei 2007). De uitkomsten van de representatieve jongerenenquête en het jongerendebat zijn bepalend en vertaald in concrete acties die in deze nota zijn opgenomen. **Voorgesteld wordt** om zo'n jongerenpeiling elke vier jaar voorafgaand aan het opnieuw vast te stellen beleid te herhalen en aan te sluiten bij de jongerenpeiling van de GGD die elke vier jaar voor Leiden wordt gehouden. In de peiling wordt nagegaan of de voorzieningen voor jeugdigen nog voldoen en of er wijzigingen in het jeugdbeleid nodig zijn.

Acties op: jeugdparticipatie wordt een structureel onderdeel van het jeugdbeleid

Op verschillende manieren kan jeugdparticipatie worden vormgegeven. Wij hebben aanknopingspunten gezocht via de gehanteerde modellen in de gemeente Zoeterwoude, Leiden en Den Haag:

Jeugdparticipatie in de gemeente Zoeterwoude

In Zoeterwoude is sinds 2005 een JAR ingesteld. Hierin participeren 15 jongeren in de leeftijd van 11-18 jaar. De harde kern bestaat uit ongeveer 10 jongeren, die één keer in de twee maanden bij elkaar komen. De JAR adviseert op het gebied van recreatie en vrije tijd, activiteiten en voorzieningen voor jeugd, wijzigingen in het gemeentelijk beleid t.a.v. jeugd, sociaal culturele activiteiten en wenselijke aanpak van knelpunten met de jeugd in de openbare ruimte. De gemeente zorgt voor ambtelijke ondersteuning en vergaderruimte. Deze JAR loopt goed. De redenen hiervoor zijn:

- er is veel persoonlijk contact tussen de jongeren en de ambtenaar, wethouder en burgemeester (jongeren kunnen zo binnenlopen);
- er is een continue aanwas van nieuwe leden, omdat er een 'link' is met de kindergemeenteraad voor alle groepen 7;
- de basisscholen verlenen hun medewerking in de organisatie van de kindergemeenteraad;
- de inbreng van de jongeren wordt serieus genomen en concrete projecten zijn reeds gerealiseerd (aanleg skatepark en opstellen van een onveiligheidsmatrix);
- Sociale Cohesie is in Zoeterwoude veel sterker: traditionele agrarische gemeenschap.

De evaluatie van de JAR was positief. Wat nog niet in kaart is gebracht (maar wel aan gewerkt wordt) is of deze jongeren een goede afspiegeling zijn van de verschillende jongeren in Zoeterwoude. De meeste jongeren volgen de Havo of het Vwo: laag opgeleide jongeren zijn in deze JAR niet vertegenwoordigd. De kosten van de JAR zijn € 750,- en ongeveer 100 uur ambtelijke capaciteit op jaarbasis.

Jeugdparticipatie in Leiden

De gemeente Leiden is op dit moment een model aan het uitwerken met 'jongerenambassadeurs' à la het Tilburgse model. De bedoeling is om 5 á 10 jongerenambassadeurs aan te stellen, die de gemeente feedback geven op haar beleid en een signalerende functie hebben. Zij geven aan of het aanbod voldoet en waar welke vraag is. De ambassadeurs worden opgeleid, gestimuleerd en beloond. Dit is een continue proces. De bedoeling is dat het contact van deze ambassadeurs met de wethouder Jeugd en burgemeester laagdrempelig is.

De kosten van deze vorm van participatie zijn nog niet duidelijk.

Jeugdparticipatie in Den Haag

Jeugdparticipatie wordt in Den Haag onder andere vormgegeven door jongeren zelf wekelijks een radioprogramma te laten maken. Een mediabedrijf stelt jeugdambassadeurs aan die binnen de gemeente op zoek gaan naar informatie over onderwerpen die op dat moment in de stad leven. De jongeren stellen het programma zelf samen en presenteren dit ook.

De kosten van deze vorm van participatie is € 15.000,- op jaarbasis en zonder extra ambtelijke capaciteit (zie bijlage en www.jouwdenhaag.nl).

Het voorstel is om in Leiderdorp met de media als voertuig de jeugd te betrekken bij het gemeentelijke beleid. Aan hen wordt een platform geboden om beleidskwesties onder de aandacht te brengen. Op een onafhankelijke wijze kunnen jongeren de politieke keuzen beïnvloeden. De participatie van jeugdigen wordt op deze wijze niet beperkt tot jeugdbeleid en alle jeugdigen kunnen op hun eigen manier hun mening, ideeën kenbaar maken. De hoge opkomst bij het jongerendebat mede door de inzet van Unity FM geeft aan dat de combinatie jeugd en media werkt! Voor de volgende media hebben wij een offerte op laten stellen: radioprogramma, een jongerenpagina in het Leiderdorps Weekblad en het beheer van een website.

Daarnaast zal de gemeente op projectbasis jeugdigen die via de enquête en het jeugddebate hebben aangegeven interesse te hebben bij het jeugdbeleid betrekken. Via ons jongeren emailbestand en de lokale media zullen jongeren worden geworven en eventueel worden ondersteund door het SCW.

Daarnaast zal er jaarlijks een jeugddebate gedifferentieerd naar leeftijd worden gehouden. Volgens de Nationale Jeugd Raad maakt onze gemeente hiermee op het gebied van Jeugdparticipatie een enorme stap voorwaarts; van trede 0 naar trede 7 (een eigen mediapodium met jongerenambassadeurs) en naar trede 4 (betrekken op ad-hoc basis).

Tot slot. De basisscholen worden gepolst of er behoefte is aan een kindergemeenteraad voor de groepen 7 à la Zoeterwouds model.

Foto van het Jeugddebate Leiderdorp op 10 mei 2007

Bron: Unity FM

Overzicht acties:	planning:
Handhaving VakantiePas	2007 tot 2011 (afhankelijk van evaluatie)
Onderzoek bereik VakantiePas	2007
(Verzorging) participatie jeugd/jongeren t.a.v. speelvoorzieningen en JOPS door SCW	2008
Promotie regeling 'financiële ondersteuning'	2007 – 2011
Uitbereiding aandacht jeugd op de gemeente website	Vanaf 2007
Promotie website 'overenuit'	Vanaf 2007
Promotie regeling Regiotaxi	2007
Vierjaarlijkse jongerenpeiling, inclusief aansluitend jongerendebat	2011
Begeleiding jeugdparticipatie door SSCW	2008
Participatiegraad 4 tot 7: jongeren worden op ad-hoc basis betrokken tot het zelf onderhouden van een media podium.	2008
Overleg scholen over kindergemeenteraad	2007

Foto van het Jeugddebate Leiderdorp op 10 mei 2007

Bron: Unity FM

1.6 Financiële dekking

In deze paragraaf geven wij aan wat de kosten zijn van de concrete acties die wij voorstaan. Voor de meeste acties hebben we financiële dekking gevonden via de huidige productsubsidies van het SCW en de bibliotheek en bestaande budgetten binnen Programma 1 (Zorg voor en ontwikkeling van jong en oud) en Programma 3 (Gezond, actief en passief) van de gemeentelijke begroting zoals voor het opknappen van speelvoorzieningen, culturele activiteiten en het WMO-budget.

Toch hebben wij voor sommige noodzakelijke actiepunten die op korte termijn gestalte moeten krijgen, nog geen 'dekking' gevonden. Dit geldt voor activiteiten die gericht zijn op het intensiveren van het jongerenwerk rondom de 'hangjongeren' bij de JOPS en uitgaansmogelijkheden voor jongeren tussen de 10-18 jaar. Om het jongerenwerk rondom de 'hangjongeren' uit te breiden en 'uitgaansmogelijkheden' te verruimen, zullen we onze productafname van het SCW verschuiven ten koste van buurtwerk activiteiten. Met andere woorden, bij de vaststelling van de productsubsidie voor het SCW (medio september), zien wij ons genoodzaakt voor een verschuiving in de productafname te kiezen.

Voor actiepunten voor op de langere termijn 'de vorming van een jongeren uitgaanscentrum' is vooralsnog geen financiële dekking. Het jaar 2008 zullen we benutten om hiervoor financiële bronnen te vinden. Onderzocht wordt of via besparingen in overheadkosten (een deel van) de realisatie van een jongerencentrum bekostigd kan worden. Daartoe wordt in 2008 onderzocht of de welzijnsorganisaties in Leiderdorp door een (andere) samenwerkingsconstructie op hun overheadkosten kunnen besparen. Daarnaast valt wellicht winst te behalen in een verschuiving binnen het gebruik van de huidige accommodaties⁴⁵. **Voorgesteld wordt** de mogelijke besparingen te onderzoeken en op grond daarvan een plan te ontwikkelen voor de realisatie van een jongerenuitgaanscentrum met als streefjaar 2010.

Hier volgt een overzicht van de kosten en de dekking per actiepunt:

Financiële dekking: speelvoorzieningen, speelveldjes en JOPS en beweging

Dienst/product	Kosten	Dekking
(Extra) jongerenwerk t.a.v. JOPS	€ 5.000,-	Geheel opgenomen in de productsubsidie van het SCW. Dekking wordt gevonden in verschuiving binnen de productafname van de gemeente bij het SCW.
JOP 1	€ 16.000,- (€ 2.500,- kapitaallasten over 8 jaar vanaf 2007)	Dekking via voorziening speelplaatsen
JOP 2	€ 16.000,- (€ 2.500,- kapitaallasten over 8 jaar vanaf 2007)	Dekking via voorziening speelplaatsen
JOP 3	€ 16.000,- (€ 2.500,- kapitaallasten over 8 jaar vanaf 2007)	Dekking via voorziening speelplaatsen
Dak op Jop Houtkamp	€ 7.000,- (€ 2.250,- kapitaallasten over 4 jaar vanaf 2007)	Dekking onderhoudsbudget JOPS
Twee paar doeltjes (behoefte jongeren)	€ 3.200,- (éénmalig) 2007	€ 3.200,- dekking uit voorziening speelplaatsen
Bewegingsactiviteiten (op/bij bestaande speelvoorzieningen)		Opgenomen in de productsubsidie van het SCW en SSSB
Verzorging participatie t.a.v. inrichting speelplaatsen en plaatsing JOPS jeugd/jongeren		Opgenomen in de productsubsidie van het SCW

⁴⁵ In het huidige accommodatiebeleid wordt onderzocht wat de mogelijkheden zijn van het gebouw waar nu de Buit in is gehuisvest op het moment dat bijna alle huurders naar het nieuwe Sociaal Cultureel Centrum verhuizen zomer 2008.

Financiële dekking: culturele, leesbevorderende activiteiten

Dienst/product	Kosten	Dekking
Jongeren centrum vanaf 2010 (exploitatie)	€ 104.763,- (structureel)	Geen, dekkingsvoorstel moet volgen na planvormingfase
Verdubbeling 'inloopavonden' in buurthuis de Buit: van 2 naar 4 avonden.	€ 25.992,- (structureel)	Dekking wordt gevonden in verschuiving binnen de productafname van de gemeente bij het SCW.
Maandelijkse disco in buurthuis 'Dwars en Zo'	€ 3.166,- (structureel)	Dekking wordt gevonden in verschuiving binnen de productafname van de gemeente bij het SCW.
Lokale kunst- en cultuurprojecten in 2007	€ 40.000,- waarvan culturele en educatieve projecten voor jeugd en jongeren deel uitmaken.	Provinciale subsidie aangevuld met 1/3 van de kosten uit het cultuurbudget van de gemeente
Handhaving VakantiePas	€ 5.000,- t/m 2007 (na evaluatie beslissen of voortzetten wenselijk is)	Lokaal onderwijs (bestaand)
Museum en School	€ 5.633,- t/m 2011	Lokaal onderwijs (bestaand)
Museum en Vmbo	€ 2.000,- (structureel vanaf 2009) (kosten gaan per leerling)	Lokaal onderwijs (vanaf 2009)
Activiteiten bibliotheek t.a.v. leesbevordering handhaven		Binnen huidige subsidiegelden van de bibliotheek
Communicatie: <ul style="list-style-type: none"> - Promotie/actie leesbevordering via actieve werving lidmaatschap - Promotie financiële regeling bijdrage in de kosten voor onderwijs- en culturele activiteiten. 	€ 1.000,- (voor 2007 en 2008)	Lokaal onderwijsbeleid

Financiële dekking: jeugdparticipatie

Dienst/product	Kosten	Dekking
Mediapodium: radioprogramma, jongerenpagina in de krant, beheer website en jaarlijks jongerendebat	€ 10.000,- (pilot 2008 en na evaluatie mogelijk structureel) € 5.000,- incidenteel voor 2007	Verschuiving binnen Programma 1 (financiële middelen uit lokaal onderwijsbeleid)
Begeleiding participatie door SCW		Productbegroting SCW
Jongerenpeiling vierjaarlijks vanaf 2011	€ 4.020,- 1 keer in de vier jaar vanaf 2011.	Verschuiving binnen Programma 1 (financiële middelen uit lokaal onderwijsbeleid)

Financiële dekking: reeds besloten

Inhaalslag opknappen voorzieningen: vallend onder het project 'Leiderdorpse Lente'.		'Leiderdorpse Lente': budget Gemeente Werken
Voorzieningen zwembad en sporthal de Does voor minder valide gebruikers (toegangsdeuren en luie trap)	€ 25.000,- (éénmalig)	WMO-budget (collectieve voorziening WVG)
Financiële ondersteuning minima voor onderwijs, cultuur en sport lidmaatschappen.	€ 100,- per kind per jaar	Bestaand minimabeleid (open einde regeling)
Lokale kunst- en cultuurprojecten in 2007	€ 40.000,- waarvan culturele en educatieve projecten voor jeugd en jongeren deel uitmaken.	Provinciale subsidie aangevuld met 1/3 van de kosten uit het cultuurbudget van de gemeente
Handhaving VakantiePas	€ 5.000,- t/m 2007 (na evaluatie beslissen of voortzetten wenselijk is)	Lokaalonderwijs (bestaand)
Museum en School	€ 5.633,- t/m 2011	Lokaalonderwijs (bestaand)

Bijlagen

De bijlagen liggen ter inzage.

Bijlage 1: Evaluatie JOP-beleid 2004

Bijlage 2: Jongerenenquête Vrije tijd in Leiderdorp (maart 2007)

Bijlage 3: Verslag jeugddebat 10 mei 2007 (inclusief krantenartikelen)

Bijlage 4: Offerte Participatie via mediapodium